

C.U.SHAH UNIVERSITY

WADHWAN CITY

University (Winter) Examination -2013

Course Name :B.ed Semester-I

Subject Name: - Methodology of Sanskrit

Duration :- 2:30 Hours

Date :11/12/2013

Instructions:-

- (1) Attempt all Questions of both sections in same answer book / Supplementary.
- (2) Use of Programmable calculator & any other electronic instrument is prohibited.
- (3) Instructions written on main answer Book are strictly to be obeyed.
- (4) Draw neat diagrams & figures (If necessary) at right places.
- (5) Assume suitable & Perfect data if needed.

વિભાગ – ૧**Q. 1 નીચે આપેલ તમામ પ્રશ્નોના ઉત્તર એક વાક્યમાં આપો (૧૦)**

- 1 વિશિષ્ટ હેતુઓ કોણ નક્કી કરે છે ?
- 2 છૂટાપાઠના સોપાનો ક્રમમાં લખો.
- 3 બ્લ્યૂપ્રિન્ટમાં કેટલા પરિમાણો ધ્યાનમાં લેવામાં આવે છે ?
- 4 ચિત્રો એ કેવું શૈક્ષણિક સાધન ગણાય ?
- 5 આદર્શ વાચનના કોઈપણ બે લક્ષણો લખો.
- 6 આપણા બે આદિ મહાકાવ્યો કયાં છે ?
- 7 કયા પ્રકારના હેતુઓ લાંબા ગાળે જ સિદ્ધ થઈ શકે ?
- 8 અનાત્મલક્ષી પ્રશ્નનું એક ઉદાહરણ આપો.
- 9 પદ શિક્ષણમાં ઉપયોગી શ્રાવ્ય સાધન કયું છે ?
- 10 ચારવેદમાં પ્રથમક્રમે કયો વેદ ગણાય છે ?

Q. 2 નીચે આપેલ પ્રશ્નો પૈકી કોઈપણ ચાર પ્રશ્નોના ઉત્તર બે કે ત્રણ વાક્યમાં લખો. (૦૮)

- 1 લેખિત મૂલ્યાંકન માટે કયા કયા પ્રકારના પ્રશ્નો પૂછી શકાય તે જણાવી નિબંધાત્મક પ્રશ્નોની કોઈપણ બે મર્યાદાઓ જણાવો
- 2 લેખન ક્ષતિ નિવારવાના કોઈપણ બે ઉપાયો સૂચવો.
- 3 કોઈ એક સામાન્ય હેતુ લખી તેના બે વિશિષ્ટ હેતુઓ લખો.
- 4 વ્યાકરણ શિક્ષણમાં ઉપયોગી કોઈપણ બે સંદર્ભગ્રંથોના નામ લખો.
- 5 બ્લ્યુ પ્રિન્ટ તૈયાર કરવા માટે સંસ્કૃતનો કોઈ એક વિષયાંગ દર્શાવી તેના વિષયવસ્તુના મુદ્દાઓ લખો.

Q. 3 નીચે આપેલ પ્રશ્નો પૈકી કોઈપણ બે પ્રશ્નોના ઉત્તર આશરે ૨૫૦ શબ્દોમાં લખો. (૧૦)

- 1 કથન કૌશલ્યનું મહત્વ સ્પષ્ટ કરી સારા કથનના લક્ષણો જણાવો.
- 2 આગમન-નિગમન પદ્ધતિની સંકલ્પના સ્પષ્ટ કરી ઉદાહરણ સાથે આ પદ્ધતિનું મહત્વ જણાવો.
- 3 'બ્લ્યુપ્રિન્ટ આશીર્વાદરૂપ નિવડે છે' - આ વિધાનની તરફેણમાં સ-વિસ્તર ચર્ચા કરો.

Q. 4 નીચે આપેલ પ્રશ્નો ઉત્તર આશરે ૩૦૦ શબ્દોમાં લખો. (૦૭)

- 1 આદર્શ પ્રશ્નપત્ર 'આદર્શ' છે એમ ક્યારે કહી શકાય છે લાક્ષણિકતાઓના સંદર્ભે વિગતે ચર્ચા કરો.

વિભાગ – ૨

- Q. 1 નીચે આપેલ તમામ પ્રશ્નોના ઉત્તર એક વાક્યમાં આપો (૧૦)**
- 1 સંસ્કૃત શિક્ષણમાં ઉપયોગી કોઈપણ બે દશ્ય સાધનોના નામ લખો.
 - 2 કથન ક્ષતિના કોઈપણ બે કારણો જણાવો .
 - 3 અનુલેખન એટલે શું ?
 - 4 ભારતીય સંસ્કૃતિમાં કેટલાં સંસ્કારોની વાત વણાયેલી છે ?
 - 5 કયા પ્રકારના હેતુઓ વિષયવસ્તુ આધારિત હોય છે ?
 - 6 બ્લ્યૂપ્રિન્ટની રચના કરતી વખતે ધ્યાનમાં રાખવા જેવા કોઈ બે હેતુઓ જણાવો.
 - 7 ટ્રાન્સપરન્સીનો ઉપયોગ કયા સાધનની મદદથી જ થઈ શકે ?
 - 8 મૂલ્યાંકન કઈ કઈ રીતે થઈ શકે છે ?
 - 9 કૌશલ્યાત્મક કોઈ એક સામાન્ય હેતુ લખો.
 - 10 શ્રુતલેખનનો અર્થ લખો.
- Q. 2 નીચે આપેલ પ્રશ્નો પૈકી કોઈપણ ચાર પ્રશ્નોના ઉત્તર બે કે ત્રણ વાક્યમાં લખો. (૦૮)**
- 1 સંસ્કૃત અધ્યાપનમાં ચાર્ટસની ઉપયોગિતા જણાવો.
 - 2 તમારી પસંદગીનો સંસ્કૃત વિષયાંગ દર્શાવી તેની શ્યામફલક નોંધ તૈયાર કરો.
 - 3 પરોક્ષ પદ્ધતિની સંકલ્પના લખો.
 - 4 સામાન્ય અને વિશિષ્ટ હેતુઓ વચ્ચેનો તફાવત જણાવો.
 - 5 સુભાષિત વૈભવ:– વિષયાંગ શીખવવા માટે તમે કઈ કઈ પદ્ધતિઓ/ પ્રયુક્તિઓનો ઉપયોગ કરશો?
(માત્ર યાદી આપો)
- Q. 3 નીચે આપેલ પ્રશ્નો પૈકી કોઈપણ બે પ્રશ્નોના ઉત્તર આશરે ૨૫૦ શબ્દોમાં લખો. (૧૦)**
- 1 સંસ્કૃત ભાષાનું સાહિત્યિક પ્રદાન વિગતે ચર્ચો
 - 2 ‘ છૂટાપાઠ અને એકમપાઠ બંને એક નથી ’–આ વિધાનની તરફેણમાં બંને વચ્ચેનો ભેદ સ્પષ્ટ કરો.
 - 3 મૂલ્યાંકનની સંકલ્પના લખી મહત્વ જણાવો.
- Q. 4 નીચે આપેલ પ્રશ્નો ઉત્તર આશરે ૩૦૦ શબ્દોમાં લખો. (૦૭)**
- 1 પ્રત્યક્ષ પદ્ધતિની સંકલ્પના, મહત્વ અને મર્યાદાઓની વિગતે ચર્ચા કરો.
 - 2 આદર્શ પાઠ્યપુસ્તકોના લક્ષણોની વિગતે ચર્ચા કરો.

*****11*****

C.U.SHAH UNIVERSITY

WADHWAN CITY

University (Winter) Examination -2013

Subject Name: - Methodology of Science

Course Name :B.ed Semester-I

Duration :- 2:30 Hours

Date : 11/12/2013

Instructions:-

- (1) Attempt all Questions of both sections in same answer book / Supplementary.
- (2) Use of Programmable calculator & any other electronic instrument is prohibited.
- (3) Instructions written on main answer Book are strictly to be obeyed.
- (4) Draw neat diagrams & figures (If necessary) at right places.
- (5) Assume suitable & Perfect data if needed.

વિભાગ – ૧**Q. 1 નીચે આપેલ તમામ પ્રશ્નોના ઉત્તર એક વાક્યમાં આપો (૧૦)**

- 1 વિદ્યાર્થીઓ માનવ આંખની આકૃતિ દોરે આ વિધાન કયો સામાન્ય હેતુ દર્શાવે છે ?
- 2 જ્ઞાન ઉપરથી અજ્ઞાન ઉપર શિક્ષણસૂત્ર કયા અભિગમને લાગુ પડે છે ?
- 3 કઈ શિક્ષણ પદ્ધતિ વિદ્યાર્થીને જાતે શીખવાનું શીખવે છે ?
- 4 કયા પ્રકારના પાઠમાં અધ્યયન અનુભવોનું સાતત્ય જળવાય છે ?
- 5 આકાશદર્શન કાર્યક્રમ ક્યારે ગોઠવવો જોઈએ ?
- 6 છૂટા પાઠમાં વિષયારંભ સોપાનનો હેતુ શો છે ?
- 7 વિજ્ઞાન શિક્ષણમાં મોડેલના ઉપયોગની મૂખ્ય મર્યાદા કઈ છે ?
- 8 કયું શૈક્ષણિક સાધન વિદ્યાર્થીઓના વલણ ઘડતરમાં ઉપયોગી છે ?
- 9 વિદ્યાર્થીઓ ધાતુ-અધાતુ પ્રદાથોનું વર્ગીકરણ કરે આ વિધાન કયા સામાન્ય હેતુનું છે ?
- 10 ટેકનોલોજીનો માનવ જીવનમાં ઉપયોગ વિજ્ઞાન શિક્ષણનું કયું મૂલ્ય દર્શાવે છે ?

Q. 2 નીચે આપેલ પ્રશ્નો પૈકી કોઈપણ ચાર પ્રશ્નોના ઉત્તર બે કે ત્રણ વાક્યમાં લખો. (૦૮)

- 1 વિજ્ઞાન શિક્ષણના સમસ્યા ઉકેલ અભિગમના સોપાનો લખો.
- 2 વિજ્ઞાન શિક્ષણના ફિલ્મસ્ટ્રીપના ઉપયોગનું મહત્વ જણાવો.
- 3 કૃત્રિમ નભોમંડળ વિશે ટુંકમાં જણાવો.
- 4 વિજ્ઞાન શિક્ષણના ઉપયોગીતા મૂલ્ય અંગે લખો.
- 5 પાઠ્ય પુસ્તકના મૂલ્યાકન માટેની ચાર બાબતો લખો.

Q. 3 નીચે આપેલ પ્રશ્નો પૈકી કોઈપણ બે પ્રશ્નોના ઉત્તર આશરે ૨૫૦ શબ્દોમાં લખો. (૧૦)

- 1 વિજ્ઞાન શિક્ષક માટે જરૂરી ક્ષમતાઓ વર્ણવો.
- 2 વિજ્ઞાન શિક્ષણની નિદર્શન પદ્ધતિના અસરકારક ઉપયોગ અંગે જણાવો.
- 3 વિજ્ઞાન શિક્ષણમાં મોડેલના અસરકારક ઉપયોગ માટે ધ્યાનમાં રાખવાની બાબતો જણાવો.

Q. 4 નીચે આપેલ પ્રશ્નો ઉત્તર આશરે ૩૦૦ શબ્દોમાં લખો. (૦૭)

- 1 વિજ્ઞાનના પાઠ્ય પુસ્તક અંગે નીચેની બાબતો વર્ણવો
(૧) મહત્વ (૨) મર્યાદાઓ (૩) ઉપયોગ

- Q. 1 નીચે આપેલ તમામ પ્રશ્નોના ઉત્તર એક વાક્યમાં આપો (૧૦)**
- 1 વિજ્ઞાન શિક્ષણની કઈ પદ્ધતિમાં વધારે વિદ્યાર્થી સંખ્યા અવરોધક બનતી નથી ?
 - 2 પુન : સ્મૃતિ સાથે સંબંધિત હેતુઓને કયા સામાન્ય હેતુઓ કહે છે ?
 - 3 શૈક્ષણિક હેતુઓનું વર્ગીકરણ કયા શિક્ષણશાસ્ત્રીએ કર્યું છે ?
 - 4 કઈ શિક્ષણ પદ્ધતિમાં વિદ્યાર્થી નિસ્ક્રીય શ્રોતા બની રહે છે ?
 - 5 ક્રિયા દ્વારા શિક્ષણનો સિદ્ધાંત કઈ શિક્ષણ પદ્ધતિમાં સાર્થક થાય છે ?
 - 6 કયું પ્રક્ષેપિત સાધન સન્મુખ ચિત્રદર્શક તરીકે ઓળખાય છે ?
 - 7 વિજ્ઞાનની આદર્શ પ્રયોગશાળાનું માપ (લ×પ×ઉ) જણાવો.
 - 8 આદર્શ પ્રશ્નપત્રની રચનાના ત્રણ પરિમાણ લખો.
 - 9 એક તાસ દરમિયાન સિદ્ધ થનાર હેતુઓને શું કહે છે ?
 - 10 વિજ્ઞાન શિક્ષણનો નિયમન અભિગમ કયા હેતુ માટે વપરાય છે ?
- Q. 2 નીચે આપેલ પ્રશ્નો પૈકી કોઈપણ ચાર પ્રશ્નોના ઉત્તર બે કે ત્રણ વાક્યમાં લખો. (૦૮)**
- 1 વિજ્ઞાન શિક્ષણના સાંસ્કૃતિક મૂલ્ય અંગે જણાવો.
 - 2 સેતુપાઠનો હેતુ જણાવો
 - 3 તાલીમાર્થી માટે માર્દકોપાઠનું મહત્વ દર્શાવો.
 - 4 સ્પષ્ટીકરણ કૌશલ્યના ઈચ્છનીય વર્તનો લખો.
 - 5 વિજ્ઞાન શિક્ષણની પ્રયોગ પ્રદ્ધતિના લાભ જણાવો.
- Q. 3 નીચે આપેલ પ્રશ્નો પૈકી કોઈપણ બે પ્રશ્નોના ઉત્તર આશરે ૨૫૦ શબ્દોમાં લખો. (૧૦)**
- 1 માધ્યમિક કક્ષાએ વિજ્ઞાન શિક્ષણના સામાન્ય હેતુઓ વર્ણવો.
 - 2 વિજ્ઞાન શિક્ષણમા આગમન અભિગમનો ઉપયોગ ઉદાહરણ સાથે સમજાવો.
 - 3 આકાશ દર્શન કાર્યક્રમના મહત્વ તથા આયોજન અંગે નોંધ લખો.
- Q. 4 નીચે આપેલ પ્રશ્નો પૈકી કોઈપણ એક પ્રશ્નોના ઉત્તર આશરે ૩૦૦ શબ્દોમાં લખો. (૦૭)**
- 1 માધ્યમિક શાળાની વિજ્ઞાન પ્રયોગશાળાનું મહત્વ તથા આયોજન વર્ણવો.
 - 2 અભ્યાસક્રમ સંરચનાના સિદ્ધાંતો વર્ણવો.

*****11*****

C.U.SHAH UNIVERSITY

WADHWAN CITY

University (Winter) Examination -2013

Course Name :B.ed Semester-I

Subject Name: - Business Administration Methodology

Duration :- 2:30 Hours

Date : 11/12/2013

Instructions:-

- (1) Attempt all Questions of both sections in same answer book / Supplementary.
- (2) Use of Programmable calculator & any other electronic instrument is prohibited.
- (3) Instructions written on main answer Book are strictly to be obeyed.
- (4) Draw neat diagrams & figures (If necessary) at right places.
- (5) Assume suitable & Perfect data if needed.

વિભાગ - ૧

- Q. 1 નીચે આપેલ તમામ પ્રશ્નોના ઉત્તર એક વાક્યમાં આપો (૧૦)**
- 1 મુલાકાત પ્રયુક્તિનો અર્થ જણાવો .
 - 2 ચાર્ટના પ્રકારના બે નામ જણાવો.
 - 3 'બજેટ' એ કેવું શૈક્ષણિક સાધન છે ?
 - 4 'યોજના' સામયિક કેટલા દિવસે પ્રગટ થાય છે ?
 - 5 સ્વાધ્યાય પદ્ધતિમાં શિક્ષકનો શું રોલ છે ?
 - 6 'વિદ્યાર્થીઓ ઉદ્યોગના પ્રકાર ઓળખે ' આ શાનો સમાન્ય હેતુ છે ?
 - 7 નમૂનો અને મોડેલ વચ્ચે શું ભેદ છે ?
 - 8 ભારતમાં માર્કેટીચિંગનો વિધિપૂર્વક ઉપયોગ સૌ પ્રથમ કોણે કર્યો ?
 - 9 એકમપાઠમાં તમે નિદાન કસોટી ક્યારે લેશો ?
 - 10 નિબંધ પ્રકારના પ્રશ્નોની મુખ્ય બે મર્યાદા જણાવો.
- Q. 2 નીચે આપેલ પ્રશ્નો પૈકી કોઈપણ ચાર પ્રશ્નોના ઉત્તર બે કે ત્રણ વાક્યમાં આપો. (૦૮)**
- 1 નિરીક્ષિત અભ્યાસ પદ્ધતિનો અર્થ આપી બે ફાયદા જણાવો.
 - 2 જ્ઞાન અને સમજનો વિશિષ્ટ હેતુ લખો.
 - 3 અનુબંધ એટલે શું ? તેના પ્રકારના નામ જણાવો.
 - 4 શૈક્ષણિક સાધનના ઉપયોગ સમયે ધ્યાને લેવાની બાબતો જણાવો.
 - 5 શિક્ષણ તરીકે શિક્ષણકાર્યનું વાર્ષિક આયોજન કરતી વખતે તમે કઈ બે બાબતોની કાળજી રાખશો ?
- Q. 3 નીચે આપેલ પ્રશ્નો પૈકી કોઈપણ બે પ્રશ્નોના ઉત્તર આશરે ૨૫૦ શબ્દોમાં આપો. (૧૦)**
- 1 સારા પ્રશ્નપત્રના લક્ષણોની યાદી આપો.
 - 2 વાણિજ્યનો ના.મૂ. અને બેન્કિંગ સાથે અનુબંધ બાંધો.
 - 3 વાણિજ્ય શિક્ષણના ધ્યેયો પૈકી ' ઉપયોગિતાનું ધ્યેય ' વિશે ચર્ચા કરો.
- Q. 4 નીચે આપેલ પ્રશ્નો ઉત્તર આશરે ૩૦૦ શબ્દોમાં આપો. (૦૭)**
- 1 પ્રકલ્પ પદ્ધતિનો અર્થ લખી વાણિજ્યના કોઈપણ એક વિષય માટે પ્રકલ્પનું આયોજન કરો.

વિભાગ – ૨

- Q. 1 નીચે આપેલ તમામ પ્રશ્નોના ઉત્તર એક વાક્યમાં આપો. (૧૦)**
- 1 સિમ્યુલેશન એટલે શું ?
 - 2 શિક્ષણના ધ્યેયો ક્યારે સિદ્ધ થઈ શકે ?
 - 3 પાઠ્યપુસ્તક છપાવવાનો અધિકાર કોનો છે ?
 - 4 મૂલ્યાંકન એ કેવી પ્રક્રિયા છે ?
 - 5 વિષયાભિમુખ કૌશલ્યના અનિચ્છનીય વર્તનો કયા કયા છે ?
 - 6 માર્ફકોપાઠમાં કઈ ત્રણ બાબતને સૂક્ષ્મ કરવામાં આવે છે ?
 - 7 મૂલ્યાંકનના કોઈપણ બે હેતુઓ લખો.
 - 8 વસ્તુલક્ષી પ્રશ્નોના ચાર પ્રકારના નામ લખો.
 - 9 બ્લૂ પ્રિન્ટ એટલે શું ? તેનો શું ઉપયોગ છે ?
 - 10 વાણિજ્ય વિષયના શિક્ષણમાં ઉપયોગી થઈ શકે તેવા ચાર વર્તમાનપત્રના નામ જણાવો.
- Q. 2 નીચે આપેલ પ્રશ્નો પૈકી કોઈપણ ચાર પ્રશ્નોના ઉત્તર બે કે ત્રણ વાક્યમાં આપો. (૦૮)**
- 1 વેપારના લક્ષણો જણાવો.
 - 2 નિદર્શન પદ્ધતિના કોઈપણ ચાર લાભ જણાવો.
 - 3 તાસપાઠ અને એકમપાઠ આયોજનની વ્યાખ્યા લખો.
 - 4 શિક્ષણમાં અનુબંધનું મહત્વ દર્શાવતી બે બાબત લખો.
 - 5 શૈક્ષણિક સાધનનો અર્થ જણાવી તેના પ્રકારનો નામ ઉદાહરણ સાથે આપો.
- Q. 3 નીચે આપેલ પ્રશ્નો પૈકી કોઈપણ બે પ્રશ્નોના ઉત્તર આશરે ૨૫૦ શબ્દોમાં આપો. (૧૦)**
- 1 પાઠ આયોજનનું મહત્વ સમજાવો.
 - 2 આગમન પદ્ધતિનો અર્થ આપી તેની મર્યાદાઓ જણાવો.
 - 3 શિક્ષણના ઉત્થાન માટે વાણિજ્યના શિક્ષણ પાસે તમે કેવા ગુણોની અપેક્ષા રાખો છો ?
- Q. 4 નીચે આપેલ પ્રશ્નો પૈકી કોઈપણ એક પ્રશ્નોના ઉત્તર આશરે ૩૦૦ શબ્દોમાં લખો. (૦૭)**
- 1 મૂલ્યાંકનની સંકલ્પના સ્પષ્ટ કરી માપન અને મૂલ્યાંકન વચ્ચેનો ભેદ સ્પષ્ટ કરો.
 - 2 ઉચ્ચતર માધ્યમિક કક્ષાએ વાણિજ્ય શિક્ષણ આપવું જરૂરી છે તે માટેના કારણો આપો.

*****11*****

